

VLAAMSE RAAD

BUITENGEWONE ZITTING 1992

22 MEI 1992

ONTWERP VAN DECREET

**houdende de algemene uitgavenbegroting
van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1992**

VERSLAG

**namens de Commissie voor de Media
uitgebracht door de heer G. Swennen
aan de Commissie voor Financiën en Begroting**

Samenstelling van de Commissie :

Voorzitter : de heer P. Chevalier.

Vaste leden : de heren S. De Clerck, G. Geens, mevrouw L. Nelis-Van Liedekerke, de heren F. Sarens, E. Van Rompuy ;

de heren M. Bartholomeeussen, P. Chevalier, G. Swennen, D. Van der Maelen ;

de heren A. Denys, L. Monset, D. Van Mechelen ;

mevrouw M. Dillen ;

de heer H. Coveliers ;

de heer H. Van Dienderen.

Plaatsvervangers : de heren W. Demuyt, P. Desmet, L. Dhoore, mevrouw A. Leysen, de heer E. Schuermans ;

de heren F. Dielens, M. Logist, L. Peeters, W. Seeuws ;

de heren P. Dewael, G. Verhofstadt, R. Wierinckx ;

de heer W. Verreycken ;

de heer H. Olaerts ;

de heer J. Geysels.

Zie :

15 (BZ 1992)

— Nr. 1 : Ontwerp van decreet + Bijlagen

— Nrs. 2 tot 5 : Amendementen

- Nr. 6-A : Verslag namens de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden en Ambtenarenzaken
- Nr. 6-B : Verslag namens de Commissie voor Buitenlandse en Externe Aangelegenheden
- Nr. 6-C : Verslag namens de Commissie voor Cultuur
- Nr. 6-D : Verslag namens de Commissie voor Economie, Energie en Werkgelegenheid
- Nr. 6-E : Verslag namens de Commissie voor Huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Landinrichting
- Nr. 6-F : Verslag namens de Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud

Zie ook :

13 (BZ 1992)

- Nr. 1 : Toelichtingen

16 (BZ 1992)

- Nr. 1 : Administratieve begroting
- Nr. 2 : Wijzigingen

17 (BZ 1992)

- Nr. 1 : Verslag van het Rekenhof

INHOUDSTAFEL

	Blz.
1. Inleidende uiteenzetting door de heer H. Weckx, Gemeenschapsminister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden	4
2. Proceduredebat : de noodzaak om de BRTN-begroting als verplichte bijlage bij de begrotingsstukken te voegen	5
3. Verderzetting van de bespreking	14
3.1. Algemene bespreking	14
3.2. Uiteenzetting door de afgevaardigde van het Rekenhof	16
3.3. Reactie van de Gemeenschapsminister	19
3.4. Repliek van de afgevaardigde van het Rekenhof	20
3.5. Repliek van de Gemeenschapsminister	20
3.6. Discussie	20
3.7. Discussie omtrent een toelage voor de Brusselse niet-openbare televisie- vereniging	21
3.8. Verdere discussie.	23
4. Indicatieve stemmingen	24

Uw Commissie behandelde het aan de Commissie toegewezen gedeelte van de begroting, namelijk de artikelen 18, 66, 93, 94 en 95 en de sectie 47, gedurende twee commissievergaderingen. De eerste vergadering was gewijd aan de uiteenzetting van de Gemeenschapsminister en een proceduredebat, terwijl tijdens de tweede vergadering het debat ten gronde werd gevoerd.

1. Inleidende uiteenzetting door de heer H. Weckx, Gemeenschapsminister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden.

De begroting van de BRTN is opgemaakt op basis van ramingen 1992 en het geraamde aandeel van de Vlaamse Gemeenschap in het kijk- en luistergeld.

Het kijk- en luistergeld bedraagt 21.222,3 miljoen frank. Het Vlaamse aandeel daarvan bedraagt 62,916 procent ; het Vlaamse aandeel wat de aanvullende toelage betreft 61,055 procent. Bij de laatste berekening wordt immers geen rekening gehouden met de twintig ten honderd voor Brussel aangezien dit niet uitdrukkelijk in het decreet is bepaald.

De basisdotatie bedraagt bijgevolg : $21.222,3 \times 0,62916 \times 0,495 = 6.609,4$ miljoen frank.

De aanvullende dotatie bedraagt : $21.222,3 \times 0,61055 \times 0,02 = 259,2$ miljoen frank.

Zoals voor alle parastatalen is er door de Executieve een inlevering van vijf procent op de werkingskosten voor 1992 opgelegd, daar de inkomsten lager uitvielen dan verwacht. Deze inlevering van vijf procent slaat alleen op de eigenlijke werkingskosten en dus niet op de personeelskosten, noch op de kosten voor investeringen.

Per begrotingsruiter wordt de aanvullende dotatie voor 1992 dan op 137,1 miljoen frank teruggebracht. Die inlevering wordt dus geïmputeerd op de aanvullende dotatie omdat dit een facultatieve toelage is.

Het principe van 51,5 procent, zoals bepaald in het BRTN-decreet, wordt nochtans behouden.

Op de sectie 47 zijn verder de werkingskosten van de adviesraden inzake media ingeschreven — 1,4 miljoen frank — evenals de rechtstreekse hulp aan de dagbladuitgevers.

De Nederlandstalige afdeling van de Vereniging van Dagbladuitgevers heeft aangedrongen op het behoud van de bestaande steunregeling. Aan de vereniging werd het advies gevraagd voor de verdeling van de steun voor 1992. Tijdens de vorige legislatuur werd afgesproken om gedurende drie jaar het advies van de Nederlandstalige afdeling van de Belgische Vereniging van Dagbladuitgevers te volgen. Officieus is vernomen dat de vereniging opteert voor eenzelfde verdeelsleutel als die van het vorige jaar.

Aan de Belgische pers wordt een toelage van in totaal 5,7 miljoen frank verleend. Aan het Internationaal Perscentrum (IPC) wordt een toelage van 3,5 miljoen frank verleend, terwijl het pensioenfonds van de journalisten wordt gestijfd met 2,2 miljoen frank.

Deze bedragen werden reeds toegekend vóór de bevoegdheid inzake rechtstreekse steun aan de opiniepers naar de Gemeenschappen werd overgeheveld.

Ter uitvoering van het BRTN-decreet worden de gelden voor de derden niet meer in de BRTN-dotatie opgenomen. De betalingen aan derden moeten in de toekomst rechtstreeks gebeuren door de Vlaamse Gemeenschap. Sommige derden dringen aan op een spoedige betaling. Het is echter

niet mogelijk om tot betaling over te gaan zolang het voorliggende ontwerp van decreet is gestemd.

Ten slotte is er een krediet van 100.000 frank voor de aankoop van specifieke machines, meubilair, materiaal en vervoer te land bedoeld voor de diverse adviesraden inzake media. Dit krediet is ingeschreven op verzoek van de raad voor reclame.

2. Proceduredebat : de noodzaak om de BRTN-begroting als verplichte bijlage bij de begrotingstukken te voegen

Een lid wijst op artikel 19 van het BRTN-decreet. De eerste paragraaf van dit artikel bepaalt dat de instelling jaarlijks een ontwerp-begroting opstelt die aansluit bij het recentste meerjarenplan. De begroting wordt goedgekeurd door de Vlaamse Executieve en medegedeeld aan de Vlaamse Raad.

In het begeleidend schrijven van mevrouw E. Witte, voorzitter van de raad van bestuur van de BRTN, gedateerd op 14 april 1992, wordt uitdrukkelijk gesteld dat de toegezonden begroting een werkdocument is. Dit document is niet ter sprake gekomen in de raad van bestuur.

De spreker vraagt of het in die omstandigheden mogelijk is de begroting te bespreken.

De Gemeenschapsminister antwoordt dat hij onmiddellijk nadat de Vlaamse Executieve een beslissing had genomen omtrent de besparing van vijf procent op de werkingsmiddelen van alle Vlaamse parastatalen, de BRTN per fax heeft verzocht een aangepaste begroting op te maken. Twee dagen later heeft de Gemeenschapsminister een delegatie ontvangen van de BRTN, bestaande uit mevrouw E. Witte, uittreidend en nieuw verkozen voorzitter van de raad van bestuur van de BRTN, de heer P. Thys, ondervoorzitter en de heer C. Goossens, administrateur-generaal.

De Gemeenschapsminister heeft uitvoerig de beslissing van de Executieve gemotiveerd. De delegatie heeft die beslissing aanvaard, doch er was een probleem omdat de eerst volgende vergaderingen van de pas geïnstalleerde raad van bestuur en vaste commissie slechts in het begin van de maand mei waren geagendeerd.

Hij benadrukt dat hij de BRTN heeft gevraagd om — eventueel tijdens de paasvakantie — de raad van bestuur samen te roepen. De BRTN heeft geantwoord dat zulks moeilijkheden zou hebben opgeleverd wat betreft het bereik van het quorum.

Aan de BRTN is dan wel door de Gemeenschapsminister gevraagd om een berekening op te stellen, rekening houdend met de beslissing van de Executieve, teneinde de parlementsleden in te lichten over de exacte stand van zaken. Er is gevraagd dat de openbare omroep in een begeleidend schrijven duidelijk zou verklaren zich te zullen conformeren aan de Executievebeslissing en dat de begroting dan binnen de raad van bestuur zou worden gefinaliseerd. De BRTN-delegatie heeft zich geëngageerd om de instructies van de Gemeenschapsminister over te brengen aan de raad van bestuur en om in de vaste commissie en in de raad van bestuur deze beslissing te respecteren.

De Gemeenschapsminister dringt erop aan dat de behandeling van de begroting wordt aangevat. Hij wijst erop dat een snelle beslissing noodzakelijk is teneinde het nieuwe stelsel voor betaling van de derden te kunnen uitvoeren. De Commissie zou vandaag de dotatie kunnen behandelen. Het is alleen de taak van de Commissie om de dotatie goed- of af te keuren, niet om over de BRTN-begroting te beslissen.

De BRTN-raad van bestuur heeft weliswaar autonomie op het vlak van de begroting, doch zij heeft op dit ogenblik kennis van het bedrag van de dotatie zoals voorgesteld door de Vlaamse Executieve. De raad van bestuur moet rekening houden met de dotatie zoals die door de Vlaamse Raad in de begroting zal worden vastgesteld.

De vorige spreker antwoordt dat de toelichting van de Gemeenschapsminister hem niet heeft overtuigd. De verscheidene data zijn vermeld op de documenten. De fax van de Gemeenschapsminister dateert van vrijdag 10 april 1992. Ten laatste op dinsdag 14 april 1992 diende de BRTN een nieuw ontwerp van begroting in te dienen. Op 14 april 1992 heeft mevrouw E. Witte met een begeleidend schrijven het zogenaamde werkdocument toegezonden. De Mediacommissie bespreekt vandaag, op 30 april 1992 — dit is zestien dagen later — het ontwerp van decreet betreffende de uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap, aspect Media.

Geen enkel lid van de raad van bestuur is telefonisch of schriftelijk gecontacteerd teneinde na te gaan of een spoedige bijeenroeping van de raad van bestuur mogelijk was.

Het moet toch mogelijk zijn om de raad van bestuur gedurende die periode van zestien dagen samen te roepen om de door mevrouw E. Witte toegezonden werkdocumenten te bespreken en eventueel te bevestigen.

De Gemeenschapsminister repliceert dat in een dergelijke situatie het document niet tijdig aan de leden zou zijn toegezonden. Dit had de spreker dan de kans gegeven om de verdaging van de begrotingsbesprekingen te vragen wegens het niet-tijdig toezenden van de begrotingstukken.

Het lid ontkent dit. Indien de raad van bestuur zijn standpunt had kunnen kenbaar maken, zou er geen probleem zijn geweest. Artikel 19 van het BRTN-decreet is zeer duidelijk. Het is niet de voorzitter van de raad van bestuur die de begroting opstelt, maar wel de raad van bestuur.

De spreker betreurt dat zelfs geen poging is gebeurd om de raad van bestuur bijeen te roepen teneinde het bestuursorgaan in staat te stellen de begroting te bespreken. In zo'n omstandigheden kan de Mediacommissie van de Vlaamse Raad de ontwerp-uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap, aspect Media niet bespreken.

Een ander lid wil het argument van de Gemeenschapsminister voor een spoedige behandeling van het ontwerp van uitgavenbegroting in verband met de betalingen aan de derden, weerleggen. Het decreet houdende uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap zal slechts zijn goedgekeurd op het ogenblik van aanneming in de openbare vergadering. Volgens de kalender zal het ontwerp slechts in de maand juni worden behandeld in de openbare vergadering. Het argument van een tijdige betaling aan de derden is dus niet ter zake.

Een mondeling engagement van de voorzitter van de raad van bestuur is onvoldoende. Het is de raad van bestuur die een beslissing moet nemen. Dit feit is van belang, onder meer in het licht van de niet-goedkeuring door een meerderheidsfractie van het BRTN-meerjarenplan in de Mediacommissie.

Nog een ander lid merkt op dat die elementen niets met elkaar te maken hebben, waarop een vorige spreker repliceert dat beide zaken alles met elkaar te maken hebben.

Een lid zegt dat de Commissie zich dient te buigen over een door de raad van bestuur goedgekeurde begroting. Dat is niet het geval voor het thans voorliggende ontwerp. Er is met andere woorden een procedureprobleem. Er mag geen

precedent worden geschapen door thans de begrotingsbespreking aan te vatten, terwijl de door het Reglement vereiste stukken niet aanwezig zijn.

Het moet mogelijk zijn om binnen de veertien dagen een door de raad van bestuur vastgestelde begroting te bespreken.

Derhalve stelt de fractie van de spreker voor om thans de begrotingsbesprekingen op te schorten en in de week van 11 tot 15 mei 1992 gedurende een halve dag het voorliggende ontwerp verder te behandelen.

De wnd. Voorzitter antwoordt dat een behandeling en een stemming in de Commissie indicatief zijn. Het is zelfs mogelijk om in de Commissie tegen te stemmen en uiteindelijk in de openbare vergadering voor te stemmen. Deze ontwerp-begroting met inbegrip van de dotatie voor de BRTN is slechts definitief wanneer er een stemming is gebeurd door de Vlaamse Raad.

De enige vraag die zich opdringt is te weten of men aan de hand van de voorliggende documenten de begroting van de Vlaamse Gemeenschap, aspect Media kan behandelen. Het antwoord op die praktische vraag is, aldus de wnd. Voorzitter, bevestigend. Er zijn documenten, de Gemeenschapsminister heeft een uiteenzetting gehouden en er is een ontwerp van BRTN-begroting, waarin wordt gewerkt met de dotatie, zoals die blijkt uit het ontwerp van decreet houdende uitgavenbegroting 1992.

Bijgevolg stelt de wnd. Voorzitter voor om de begrotingsdiscussie verder te zetten.

Dit ontlokt afwijzende reacties bij verscheidene leden.

Eén van hen wijst erop dat de BRTN-dotatie het leeuwendeel uitmaakt van de mediabegroting van de Vlaamse Gemeenschap. Het is derhalve belangrijk dat de Mediacommissie slechts — zij het dan indicatief — over de begroting kan stemmen na te hebben kennis genomen van de BRTN-begroting zoals vastgesteld door de raad van bestuur. Het is niet behoorlijk dat aan de Commissie voor de Media een tekst wordt voorgelegd die niet het resultaat is van de decretaal voorgeschreven procedure.

Een ander lid sluit zich aan bij de door de wnd. Voorzitter ontwikkelde visie. De cijfers zijn bekend en er is het moreel engagement van de BRTN-top.

De Gemeenschapsminister antwoordt dat een schromelijk misverstand in het spel is. De agenda van de commissievergadering handelt over de sectie 47 (media) van het ontwerp van decreet houdende de uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor 1992. Met de indicatieve stemming — de eigenlijke stemming dient te gebeuren in de Commissie voor Financiën — dient de Mediacommissie alleen de goed- of afkeuring te betuigen met de artikelen van de sectie 47, zoals die worden vermeld op de bladzijden 65 en 66 van het Stuk 15 (BZ 1992) — Nr. 1. De begroting van de BRTN moet alleen als bijlage bij de begroting worden gevoegd, wat ook is gebeurd.

De Vlaamse Raad heeft zich niet uit te spreken over de begroting van de BRTN. Het opstellen van die begroting behoort tot de door de decreetgever gewilde autonomie van de BRTN. De Mediacommissie heeft zich enkel uit te spreken over het bedrag van de dotatie. Wanneer de BRTN-raad van bestuur nadien een ander bedrag zou inschrijven dan de som die de Vlaamse Raad als dotatie heeft vastgelegd, komt het de voogdijoverheid toe om — eventueel via de regeringscommissaris — op te treden.

Dat is de te volgen procedure.

De wnd. Voorzitter zegt dat de bespreking dient te worden voortgezet. Alle nodige elementen voor een nuttige bespreking zijn aanwezig. Daarop geeft hij het woord aan de afgevaardigde van het Rekenhof.

Een ander lid vraagt een duidelijk antwoord op de vraag of bij de begroting van de Vlaamse Gemeenschap als bijlage een voorstel van begroting van de parastatalen of een door de raad van bestuur van die parastatalen goedgekeurde begroting wordt gevoegd.

De Gemeenschapsminister herhaalt dat dit niet ter zake is. De agenda van de Mediacommissie heeft het over de sectie 47 van het ontwerp van decreet houdende uitgavenbegroting voor 1992, niet over de goedkeuring van de BRTN-begroting.

Een vorige spreker repliceert dat de in de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voorziene dotatie voor de BRTN afwijkt van de dotatie zoals die blijkt uit de begroting van de BRTN die als bijlage bij de begroting is gevoegd. Het is de eerste keer dat zulks gebeurt.

De Mediacommissie dient zich niet uit te spreken over de BRTN-begroting. Dat is niet de taak van de Vlaamse Raad, aldus de Gemeenschapsminister. De BRTN heeft een bepaalde autonomie. De instelling is meester over haar begroting maar moet om die begroting te kunnen opstellen, kennis hebben van de ontvangsten. Daarvoor is ze in eerste plaats afhankelijk van de Executieve en uiteindelijk van de Vlaamse Raad.

Wanneer de BRTN geen rekening zou willen houden met het cijfer vooropgesteld door de Executieve en goedgekeurd door de Vlaamse Raad, dan zou zij een begroting in onevenwicht indienen. In een dergelijk geval moet niet de Vlaamse Raad optreden, maar wel de voogdijoverheid en meer bepaald de regeringscommissaris of de bevoegde Gemeenschapsminister.

De wnd. Voorzitter herhaalt dat de Commissie beschikt over alle elementen die noodzakelijk zijn om een grondige bespreking te kunnen wijden aan het agendapunt. Hij geeft dan het woord aan de afgevaardigde van het Rekenhof. Verscheidene leden eisen het woord. De leden van de Commissie moet het woord worden verleend, als zij daarom verzoeken.

Een lid vraagt dat de Eerste Ondervoorzitter, die zopas de vergadering heeft vervoegd, het voorzitterschap zou overnemen.

Een ander lid vraagt wat de afgevaardigde van het Rekenhof over deze kwestie van de bijlage denkt. Het Rekenhof is namelijk het adviesorgaan van het parlement en de afgevaardigde kan misschien klaarheid brengen omtrent het voldoen van de voorliggende documenten aan de reglementaire vereisten.

De afgevaardigde van het Rekenhof benadrukt dat het geenszins zijn bedoeling is de commissievergadering te sturen noch de verdere behandeling te beïnvloeden.

Het is niet de eerste keer dat de vereiste van het aanwezig zijn van bijlagen bij de begroting ter sprake komt.

Men moet vaststellen dat er geen door de raad van bestuur vastgestelde begroting van de BRTN voorligt.

Anderzijds wil de spreker opmerken dat het onjuist is te stellen dat de dotatie zoals vermeld in de uitgavenbegroting moet overeenstemmen met het bedrag aan de ontvangstzijde van de BRTN-begroting. Dat is niet correct.

De BRTN is sinds het decreet van 27 maart 1991 een sui generis-instelling. De Vlaamse Raad heeft aan de BRTN een statuut gegeven dat niet volledig kadert binnen het model van de wet van 16 maart 1954.

Indien er zich problemen voordoen met betrekking tot sui generis-instellingen getuigt het van een gezonde filosofie na te gaan wat de wet van 16 maart 1954 ter zake voorschrijft. In deze wet is bepaald dat de bevoegde Minister de begroting van de instelling — zoals vastgesteld door het bevoegde orgaan van die instelling — moet bijvoegen bij de begroting van de Vlaamse Gemeenschap, al dan niet goedgekeurd. In feite kan de Gemeenschapsminister de begroting van de instelling nog niet goedkeuren, zolang de Vlaamse Raad de dotatie niet heeft vastgesteld door het stemmen van het decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap.

De bijgevoegde BRTN-begroting kan dus in principe nog niet zijn goedgekeurd, omdat dit zou betekenen dat de dotatie — die nog niet door de Vlaamse Raad is goedgekeurd — als definitief wordt aanzien.

Naar de technische visie van de afgevaardigde van het Rekenhof kan een door de raad van bestuur opgestelde begroting van de BRTN — zelfs als ze „gedepasseerd” is — als bijlage bij de begroting van de Vlaamse Raad worden gevoegd. Men dient echter vast te stellen dat een dergelijke bijlage ontbreekt.

Indien de raad van bestuur twee of drie maanden geleden een begroting heeft opgesteld die door de politieke omstandigheden voorbijgestreefd is, dan is dit begrotingsstuk procedureel gezien toch een geldige bijlage.

Het is dan aan de Gemeenschapsminister om ervoor te zorgen dat de raad van bestuur, eens de Vlaamse Raad de dotatie definitief heeft vastgesteld, de BRTN-begroting aanpast aan de dotatie en dit via de voorgedijmiddelen die het BRTN-decreet voorschrijft.

De spreker concludeert dat een door de raad van bestuur goedgekeurde begroting ontbreekt.

Een lid geeft toe dat hij ongelijk had met te stellen dat de cijfers tussen het ontwerp van algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap dienden overeen te stemmen met de cijfers van de BRTN-begroting, doch een ander lid had gelijk toen hij stelde dat de raad van bestuur de begroting niet heeft vastgesteld.

Het is duidelijk dat de ingediende bijlage geen geldige bijlage is.

De afgevaardigde van het Rekenhof merkt op dat de begroting zoals die opgesteld is naar aanleiding van het initiële ontwerp van decreet houdende uitgavenbegroting dat in het najaar van 1991 is ingediend, een geldige bijlage is.

De Gemeenschapsminister antwoordt dat deze bijlage — naar hij vermoedt — sinds geruime tijd is rondgedeeld.

Een lid stelt verder dat men gelijk heeft met te eisen dat een geldige bijlage voorligt. Na de niet-goedkeuring van het meerjarenplan door een meerderheidsfractie dient de vraag te worden gesteld of er in de nieuwe raad van bestuur van de openbare omroep nog wel een meerderheid is voor de nu voorliggende BRTN-begroting.

Daar moet eerst duidelijkheid over bestaan. Het is zeker niet de bedoeling van de fractie van de spreker om de bespreking nodeloos te rekken. De fractie is bereid om zich te engageren het ontwerp van uitgavenbegroting 1992 te bespreken tijdens de maand juni.

Het aspect Media van de begroting kan perfect in de week van 11 tot 15 mei 1992 gedurende een halve dag in de Commissie voor de Media worden besproken.

De Gemeenschapsminister merkt op dat de afgevaardigde van het Rekenhof ook heeft gezegd dat de Commissie zich niet dient uit te spreken over de bijlagen bij de begroting van de Vlaamse Gemeenschap. De Mediacommissie dient zich alleen uit te spreken over de toegewezen decreetsbepalingen en de toegewezen sectie 47. Daarover gaat het.

Namens de Executieve dringt de Gemeenschapsminister erop aan de begroting 1992, materie Media, tijdens deze vergadering te behandelen.

Een lid steunt dit verzoek. De begroting was er, doch zij is niet als bijlage ingediend. Bovendien was er de goodwill van de BRTN. Een fractie in de Commissie stelt zich puur formalistisch op. Alle gegevens om de begroting te bespreken zijn nochtans voorhanden.

Een lid van die fractie antwoordt dat deze houding inderdaad als formalistisch is te bestempelen, doch moet worden gezien in het licht van de niet-goedkeuring van het BRTN-meerjarenplan.

Een ander lid wil duidelijk stellen dat de wijze waarop het Vlaamse parlement in deze begrotingsprocedure wordt behandeld ondermaats is. Er is niet voldaan aan de reglementaire vereisten. Zo werd bijvoorbeeld de begroting van het BLOSO slechts op de dag van de begrotingsbesprekingen in de Commissie voor Cultuur aan de leden toegezonden. Als de parlementsleden dit accepteren, is het niet mogelijk zinvol parlementair werk te leveren. De spreker meent dat zijn fractie bij de bespreking van het BRTN-meerjarenplan heeft bewezen ernstig parlementair werk te willen leveren.

Het voorliggende document is geen geldige bijlage. Bijgevolg ontbreekt een verplichte bijlage en vraagt de spreker uitdrukkelijk dat de begrotingsbespreking wordt geschorst.

De Gemeenschapsminister antwoordt, op vraag van de Voorzitter, dat voor zover hij weet bij de door de Executieve in het najaar van 1991 ingediende begroting ook de begroting van de BRTN als bijlage was toegevoegd. Hij weet niet of die bijlage is rondgedeeld.

De Gemeenschapsminister herhaalt dat vandaag in de Commissie naast de kwestie wordt gediscussieerd. De Mediacommissie dient zich niet uit te spreken over de BRTN-begroting, doch alleen over de dotatie. De BRTN-begroting wordt alleen als bijlage toegevoegd.

Indien de oude bijlage zou zijn toegevoegd, zou — aldus de Gemeenschapsminister — zijn geantwoord dat die oude bijlage niet geldig was omdat ze door de oude raad van bestuur van de BRTN was vastgesteld. Hij vraagt dat op een ernstige manier zou worden gewerkt.

Een lid stelt dat het meerjarenplan niets te maken heeft met de BRTN-begroting. Er is geen probleem wat betreft de BRTN-dotatie voor 1992 en de aanvullende dotatie voor 1992. Ook wat betreft de inkomsten uit commerciële sponsoring stellen zich geen problemen, wat niet het geval was met het meerjarenplan.

Het is dus perfect mogelijk de begroting te bespreken. De cijfers in de voorliggende bijlage zijn conform met het ontwerp van decreet houdende de uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor 1992. Het enige probleem is de door de raad van bestuur te verlenen goedkeuring aan deze begroting. Dat is een zaak van de raad van bestuur van de BRTN en de voogdijoverheid.

De opdracht van de Mediacommissie en de Vlaamse Raad bestaat uitsluitend in het vaststellen van de BRTN-dotatie en het evalueren van het meerjarenplan. Juridisch is de zaak in orde.

Een lid vraagt of hij de afgevaardigde van het Rekenhof goed begrepen heeft wanneer die stelde dat er een formeel bezwaar is om de begrotingsbespreking aan te vatten.

Zijn fractie wil nog op geen enkele wijze afwijken van de reglementaire bepalingen in verband met het verplicht voorhanden zijn van bijlagen bij parlementaire stukken. In de Commissie voor Financiën en Begroting is reeds een toegeving gebeurd door af te stappen van de regel van zeven dagen inzake het verplicht ronddelen van de bijlagen. Sommige leden van de fractie waren niet gelukkig met deze toegeving. De fractie van de spreker zal dan ook geen enkele concessie meer doen op dat vlak.

Het lid merkt verder op dat er ook een politiek bezwaar is. De houding van een meerderheidsfractie heeft een reactie veroorzaakt binnen de raad van bestuur van de BRTN.

Hij vraagt dat de Voorzitter van de Commissie ten volle het Reglement zou respecteren. Hij benadrukt dat men niet van het Reglement kan afwijken door een stemming meerderheid tegen minderheid. Daarvoor is een consensus noodzakelijk.

De afgevaardigde van het Rekenhof benadrukt wederom dat zijn stelling zuiver legistiek en technisch moet worden gezien.

Indien de Gemeenschapsminister de niet-rondgedeelde oorspronkelijke begroting van de BRTN voor 1992 had laten toezenden aan de leden, dan zou er — reglementair gezien — geen enkel probleem zijn.

De overeenkomst van cijfers tussen de BRTN-begroting en de dotatie is niet van belang.

In de wet van 16 maart 1954 was oorspronkelijk bepaald dat de bijlage de door de Voogdijminister goedgekeurde begroting van de parastatale diende te zijn. Een dergelijke vereiste hield eigenlijk een tegenstrijdigheid in. De goedkeuring door de Minister impliceerde een soort aval voor de parastatale, terwijl het parlement zich nog diende uit te spreken over de uitgavenbegroting.

In 1971 heeft de wetgever dan de wet van 16 maart 1954 gewijzigd onder meer om die tegenstrijdigheid op te heffen.

Het is noodzakelijk dat de begroting die als bijlage wordt bijgevoegd is opgesteld door het geëigende orgaan. Een begroting opgesteld door een administratie volstaat dus niet. Ter zake bestaat jurisprudentie.

De Voorzitter vraagt of het correct is te stellen dat het feit dat geen begroting is opgesteld door de raad van bestuur van de BRTN niet zozeer te wijten is aan een onmogelijkheid om de raad van bestuur samen te roepen, maar eerder aan principiële redenen. Wat dient er te gebeuren indien de BRTN weigert de raad van bestuur samen te roepen ?

De afgevaardigde van het Rekenhof antwoordt dat in een dergelijk geval de voogdijoverheid de gepaste maatregelen moet nemen. De raad van bestuur van de BRTN kan vanzelfsprekend de werking van de Vlaamse Raad niet blokkeren.

De Gemeenschapsminister wijst op de discussie die in het verleden werd gevoerd omtrent de vraag of de begroting van de Nederlandse Cultuurcommissie (NCC), die ook een sui

generisinstelling is, al dan niet diende te worden toegevoegd bij de begroting. De uiteindelijke conclusie was dat de NCC-begroting diende te worden toegevoegd teneinde het parlement voor te lichten, evenwel zonder dat het parlement zich op enige wijze over deze begroting diende uit te spreken.

De BRTN is geen parastatale volgens de wet van 1954, maar eveneens een sui generis-instelling.

De Vlaamse Gemeenschapscommissie die de rechtsopvolger is van het NCC heeft de voorbije jaren telkens haar begroting toegevoegd aan de begroting van de Vlaamse Gemeenschap, zonder dat die door het College van de Vlaamse Gemeenschapscommissie opgestelde begroting in orde was. Nooit zijn daar opmerkingen over gemaakt.

Er zijn dus duidelijk precedënten.

Gelet op die precedënten vraagt de Gemeenschapsminister met aandrang dat de aan de Mediacommissie toegewezen decreetsbepalingen en sectie zouden worden behandeld.

De afgevaardigde van het Rekenhof antwoordt dat hij de visie van de Gemeenschapsminister kan beamen, doch deze visie is niet in strijd met het door de spreker ingenomen standpunt. Indien bijvoorbeeld niet het college van het NCC de begroting had opgesteld, maar wel de administratie, dan zou er geen geldige begroting zijn. De begroting — zelfs als ze voorbijgestreefd is — moet worden opgesteld door het daartoe bevoegde orgaan.

Een lid zegt dat de verwijzing door de Gemeenschapsminister naar precedënten hem sterken in zijn vraag om het Reglement van de Vlaamse Raad wat betreft het toezenden van de verplichte bijlagen rigoureuus na te leven.

Indien nu wordt getolereerd dat de begroting van de Vlaamse Gemeenschap wordt besproken zonder dat de leden de beschikking hebben over een door de raad van bestuur van de BRTN goedgekeurde begroting, dan zal die toegeeflijkheid een volgende keer worden ingeroepen als precedent om opnieuw een afwijking van het Reglement te rechtvaardigen.

Over de verplichte bijlagen bij de begroting is in het verleden zeer uitvoerig in de Vlaamse Raad gediscussieerd. Toen is een lijst opgemaakt van de parastatalen waarvan de begroting als verplichte bijlage bij de begroting van de Vlaamse Gemeenschap dient te worden gevoegd.

De termijn om voorafgaandelijk de verplichte bijlagen bij de begroting toe te zenden is toen op vraag van leden van zowel meerderheids- als oppositiegroepen op zeven dagen gebracht.

De spreker zegt dat op maandag 27 april 1992 in de Commissie voor Financiën en Begroting de laatste toegeving is gebeurd. De eis van zijn fractie is gerechtvaardigd. Zelfs indien de begroting, materie Media binnen de veertien dagen opnieuw op de agenda wordt geplaatst, kan het ontwerp van decreet houdende uitgavenbegroting voor 1992 perfect op tijd in de maand juni in de openbare vergadering worden behandeld.

Wat bezielt een meerderheidsfractie om niet toe te laten dat de nieuwe raad van bestuur van de BRTN zich uitspreekt over de BRTN-begroting ?

De Voorzitter stelt vast dat de spreker blijkbaar alleen formele bezwaren heeft tegen een behandeling van de begroting, materie Media tijdens deze commissievergadering. Het voorliggende probleem kan niet zomaar met een stemming worden opgelost. Hij stelt voor de zitting te schorsen teneinde overleg te plegen over de verdere procedure.

De vraag stelt zich bovendien op welke wijze het Reglement tijdens een behandeling in een volgende **commissievergadering** kan worden gerespecteerd.

De BRTN-raad van bestuur heeft reeds de mogelijkheid gehad om samen te komen, doch zulks is niet gebeurd. Wat dient dan te gebeuren ?

Een lid repliceert dat bij hem zeer ernstige vragen rijzen indien een raad van bestuur die een bedrag van 7 miljard moet beheren niet binnen een termijn van veertien dagen kan samenkomen.

De Gemeenschapsminister antwoordt dat men geen valse verwachtingen moet koesteren. Het is niet de **Gemeenschapsminister** die de raad van bestuur samenroept.

De Voorzitter stelt daarop voor om te laten onderzoeken of de initiële BRTN-begroting die als bijlage bij de begroting van de Vlaamse Gemeenschap van 1992 — zoals die in het najaar van 1991 bij de Vlaamse Raad werd ingediend — diende te worden gevoegd, effectief is rondgedeeld.

Na onderzoek door de diensten en na consultatie van het register van de Stukken van de Vlaamse Raad, zitting 1990-1991, stelt de Voorzitter vast dat de begroting van de BRTN niet voorkomt op de lijst van de aan de leden van de Vlaamse Raad rondgestuurde stukken.

Vanuit een juridische reflex is hij geneigd voor te stellen om de BRTN te vragen een begroting in te dienen en deze te laten toezenden aan de Raadsleden. Indien de BRTN dit niet zou doen, dan moet overeenkomstig de algemene principes afgeleid uit de wet van 14 maart 1954 de Vlaamse Executieve haar verantwoordelijkheid nemen.

De Gemeenschapsminister wijst erop dat de BRTN niet meer onderworpen is aan de wet van 1954.

De Voorzitter repliceert dat dan bij analogie moet worden geredeneerd. Het kan niet dat een verzuim van de BRTN de werkzaamheden van de Mediacommissie van de Vlaamse Raad zou blokkeren.

De Gemeenschapsminister benadrukt dat hij de **BRTN**-raad van bestuur niet kan samenroepen. Hij kan alleen druk uitoefenen en hij heeft dit reeds gedaan op 14 april 1992. Hij zegt niet te kunnen aanvaarden dat de BRTN de **begrotingsbesprekingen** zou blokkeren.

De Gemeenschapsminister stelt een dubbele oplossing voor :

- in elk geval wordt het oude begrotingsdocument aan het Secretariaat van de Vlaamse Raad bezorgd, opdat het kan worden gedrukt en rondgedeeld ;

- aan de BRTN zal worden gevraagd de raad van bestuur dringend bijeen te roepen om zijn akkoord te betuigen met de nieuwe begroting.

Het zou kunnen dat in dat laatste geval het niet mogelijk is om de termijn van zeven dagen tussen het toezenden van de verplichte bijlage en de commissievergadering te respecteren. Een eventuele laattijdigheid zal zeker niet aan hem te wijten zijn.

In dat geval vraagt de Gemeenschapsminister aan de **commissieleden** een engagement dat de commissiebespreking dan toch kan doorgaan. Anders kunnen procedureperikelen wederom de bespreking verhinderen.

Een lid meent dat naast het door de **Gemeenschapsminister** gesuggereerde tweesporenvorstel een derde weg kan worden bewandeld.

Vanuit de Commissie voor de Media zou aan de BRTN-raad van bestuur moeten worden gevraagd of hij nog vasthoudt aan het oude document, of een nieuwe begroting zal worden opgesteld. Bovendien zou in beide gevallen de leden minstens zeven dagen vooraf in het bezit moeten worden gesteld van deze verplichte bijlage.

Indien de BRTN niet op dit verzoek zou ingaan, dient de Vlaamse Raad maatregelen te treffen tegenover de door de Vlaamse Raad benoemde bestuurders in de raad van bestuur van de BRTN.

De Voorzitter wijst erop dat op grond van artikel 71, 4, b) van het Reglement van de Vlaamse Raad de begroting van de BRTN als verplichte bijlage bij de begroting slechts drie dagen op voorhand moet worden toegezonden aan de Raadsleden.

Artikel 71, 4, b) luidt als volgt :

„ Om in behandeling te kunnen worden genomen moet de administratieve begroting in voorkomend geval met inbegrip van de verplichte bijlagen ten minste drie dagen voordien aan de leden van de Raad worden rondgedeeld onverminderd de in littera a) gestelde termijn. ”.

De afgevaardigde van het Rekenhof wijst erop dat de termijn van zeven dagen geldt voor de bijlagen die verplicht moeten worden ingediend bij het ontwerp van decreet betreffende de uitgavenbegroting, terwijl de termijn van drie dagen van toepassing is voor de bijlagen die moeten worden gevoegd bij de administratieve begroting.

De wijziging van de wetgeving op de rijkscomptabiliteit in 1989, die een onderscheid heeft gemaakt tussen enerzijds het ontwerp-decreet op de uitgavenbegroting dat na stemming zal worden bekrachtigd door de Vlaamse Executieve en gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad en anderzijds de begrotingstabel en de basisallocaties, waaromtrent een motie moet worden aangenomen, heeft zich vertaald in een wijziging van het Reglement van de Vlaamse Raad. Voordien was de termijn voor het rondzenden van de verplichte bijlagen zeven dagen.

Volgens de wet van 1989 zijn de begrotingen van de openbare instellingen, ongeacht de aard van die instellingen, bijlagen bij de tabel van de basisallocaties.

Vallen derhalve onder de zeven-dagenregel : de algemene toelichting, het meerjarenplan, de economische en financiële analyse van de begroting, terwijl anderzijds op de bijlagen van de openbare instellingen de drie-dagenregel van toepassing is.

De Commissie beslist daarop de vergadering te verdagen.

Aan de leden wordt vervolgens een BRTN-begroting toegestuurd die op 4 mei 1992 is goedgekeurd door de vaste commissie van de BRTN en dit bij toepassing van artikel 1, paragraaf 3 van het delegatiereglement van de raad van bestuur. Tevens werd aan de leden de begroting bezorgd die door de raad van bestuur op 25 november 1991 werd goedgekeurd (Stuk 15 (BZ 1992) Nr. 1 — Bijlage VII — aangepaste versie).

3. Verderzetting van de bespreking

3.1. Algemene bespreking

De Voorzitter stelt vast dat een nieuwe BRTN-begroting aan de leden van de Raad is bezorgd.

De Gemeenschapsminister verwijst naar de inleiding die hij tijdens de vergadering van 30 april 1992 heeft gegeven en waar hij uitleg heeft verstrekt omtrent de basisallocaties van de sectie 47.

Nadien is er een proceduredebat gevoerd, waarin ook de afgevaardigde van het Rekenhof is tussengekomen teneinde zijn visie op het technische vlak uiteen te zetten.

De discussie heeft zich toegespitst op de vraag of de ingediende BRTN-begroting vergezeld van een door de voorzitter van de raad van bestuur, de ondervoorzitter en de administrateur-generaal ondertekende brief, een geldige bijlage bij de begroting was. Ook is de vraag gesteld of de BRTN-begroting die werd gevoegd bij de in het najaar van 1991 ingediende initiële uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor 1992, een geldige bijlage kon zijn.

De Gemeenschapsminister heeft de BRTN dan gevraagd de begroting te laten goedkeuren door de bevoegde organen, wat is gebeurd. Op 4 mei 1992 heeft de vaste commissie van de BRTN bij delegatie de begroting goedgekeurd. Deze delegatie is gebaseerd op het intern reglement van de raad van bestuur. Het goedgekeurde begrotingsstuk werd de leden van de Vlaamse Raad toegestuurd.

Veiligheidshalve werd ook de initiële BRTN-begroting voor 1992 aan de leden bezorgd.

Een lid zegt dat de begroting wel is goedgekeurd door de vaste commissie, maar de vaste commissie kan in principe slechts in de plaats treden van de raad van bestuur bij hoogdringendheid. Het vaststellen van deze begroting kan niet worden beschouwd als een geval van hoogdringendheid, te meer daar de voorzitter van de BRTN-raad van bestuur heeft verklaard dat de begroting opnieuw zal worden gewijzigd.

Voor de fractie van de spreker is deze begroting eigenlijk een begroting zonder waarde. De spreker vraagt zich af waarom de raad van bestuur van de BRTN tot op heden niet is samengeroepen om de begroting te bespreken. Het is wel niet de bevoegdheid van de Gemeenschapsminister om de raad van bestuur samen te roepen, maar de vraag blijft waarom dit niet is gebeurd.

Men dient aldus de spreker vast te stellen dat het BRTN-decreet serieuze gebreken vertoont en in de praktijk moeilijk werkbaar lijkt.

De Voorzitter wijst erop dat het optreden van de vaste commissie van de BRTN in plaats van de raad van bestuur is gebeurd op grond van artikel 1, 3° van het delegatiereglement van de BRTN, zoals uit de bij de begroting gevoegde brief blijkt.

Die vaste commissie is representatief samengesteld uit vertegenwoordigers van alle fracties die deel uitmaken van de raad van bestuur.

Een lid antwoordt dat daarmee het verschil tussen de mandatarissen en de gemandateerden aan de orde wordt gesteld.

De Gemeenschapsminister zegt dat vandaag het debat over de procedure niet mag worden heropend. Er zijn tijdens de vorige vergaderingen verschillende opties geformuleerd. De Gemeenschapsminister heeft getracht aan die opties te voldoen door de BRTN te verzoeken een nieuwe goedgekeurde begroting te bezorgen en door de oude begroting toe te v o e g e n . Het huishoudelijk reglement is zeer duidelijk. Uit de brief van de secretaris van de BRTN blijkt dat een delegatie mogelijk is.

De afgevaardigde van het Rekenhof verwijst naar het advies dat hij tijdens de vorige vergadering heeft verstrekt. Er zijn thans geen technische of juridische bezwaren meer om de bespreking van de sectie 47 van het ontwerp van decreet houdende de uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor 1992 aan te vatten. Naast de door de vaste commissie van de BRTN goedgekeurde versie van de begroting werd ook een door de raad van bestuur in 1991 goedgekeurde BRTN-begroting verstuurd.

Over de politieke opportuniteit van de voorliggende BRTN-begroting kan de afgevaardigde van het Rekenhof zich natuurlijk niet uitspreken.

Een vorige spreker repliceert dat hij zich niet verzet tegen een verderzetting van de bespreking. Alleen beschouwt de fractie van de spreker de begroting inhoudelijk zonder veel waarde. De fractie zal dan ook weinig tussenkomen in dit begrotingsdebat.

Een lid vindt het politiek bedenkelijk dat ondanks het verleende uitstel de raad van bestuur zelf niet heeft beslist over de begroting van de openbare omroep.

Op de vraag van de Voorzitter of het lid bezwaar heeft tegen de visie van de afgevaardigde van het Rekenhof, antwoordt de spreker ontkennend. Legistiek is alles in orde, maar politiek gezien moeten vragen worden gesteld over deze handelswijze.

3.2. Uiteenzetting door de afgevaardigde van het Rekenhof

De afgevaardigde van het Rekenhof verstrekt de volgende toelichting bij de opmerkingen van het Rekenhof bij de materie Media van het ontwerp van begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor 1992.

De spreker merkt voorafgaandelijk op dat de opmerkingen van het Rekenhof vaak onder een grote tijdsdruk moeten worden geformuleerd, zodat deze opmerkingen soms wat beknopt voorkomen.

Het Rekenhof heeft met betrekking tot de artikelen 93, 94 en 95 van het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor 1992 de volgende opmerking (Stuk 17 (BZ 1992) — Nr. 1, blz. 12) :

„Het Hof brengt onder de aandacht dat door de begrotingsruiters onder de artikelen 93 en 94 aan de BRTN voor de jaren 1990 en 1991 dotaties worden toegekend die respectievelijk 21 miljoen frank en 306 miljoen frank meer bedragen dan statutair is voorzien.

De begrotingsruiter onder artikel 95 heeft evenwel tot gevolg dat de aanvullende werkingstoelage voor 1992 wordt ingekort met 122 miljoen frank ten opzichte van wat statutair is voorzien.”.

Het Rekenhof wil met het gebruik van de term „begrotingsruiter” erop wijzen dat deze bepalingen vanuit legistiek oogpunt beter in het ontwerp van programmadecreet waren opgenomen. De notie begrotingsruiter wordt in het begrotingsrecht gebruikt voor die bepalingen die formeel vervat zijn in het ontwerp van begroting of een ontwerp van decreet en waarbij wordt ingewerkt op organieke regelingen.

De bedragen van 21 en 306 miljoen frank zijn niet vermeld in de toelichting van de Executieve bij de begroting. In de tabel van de basisallocaties, sectie 47 (Stuk 16 (BZ 1992) — Nr. 1, blz. 65) wordt naast de basisallocatie 41.02.47 (Basisdotatie aan de BRTN) niet alleen het geraamd bedrag van de dotatie voor 1992 aangetroffen maar is in de laatste kolom, bijkredieten vorige jaren, ook een bedrag van 20,9 miljoen frank ingeschreven.

Indien het ontwerp van uitgavenbegroting zal worden goedgekeurd, kan de Executieve die 20,9 miljoen frank betalen aan de BRTN.

Via de ruiters kent de Executieve aan de BRTN bedragen toe die voor 1990 ongeveer 20,9 miljoen frank en voor 1991 306 miljoen frank hoger liggen dan wat statutair is voorzien, terwijl voor 1992 het bedrag van de aanvullende dotatie met 122 miljoen frank wordt ingekort.

Tot zijn spijt stelt de afgevaardigde van het Rekenhof vast dat de brieven die het Hof dienaangaande aan de Vlaamse Executieve heeft toegestuurd, onbeantwoord zijn gebleven.

Hij begrijpt die houding enigszins, aangezien de Executieve in september 1991 reeds had beslist om de in de begrotingen als raming ingeschreven bedragen te beschouwen als verworven voor de BRTN. Toen was eigenlijk al de beslissing genomen om een en ander te regulariseren met begrotingsruiters.

Dit neemt niet weg dat het gebrek aan reactie vanwege de Vlaamse Executieve het moeilijk maakt om het exacte bedrag van de BRTN-dotatie te bepalen. Dat kan op het eerste zicht eenvoudig lijken, doch dit is niet het geval. Het feit dat de Vlaamse Executieve heeft verzuimd te reageren op de opmerkingen van het Rekenhof heeft ertoe geleid dat geen discussie is kunnen worden gevoerd omtrent de parameters die moeten worden aangewend om de BRTN-dotatie te berekenen. Het is dus nog niet mogelijk om op dit punt echt uitsluitel te geven.

Er kan in elk geval worden gesteld dat de vaste dotatie van de BRTN een subjectief recht is, voor de BRTN verworven overeenkomstig de parameters van het decreet. Aan dit subjectief recht kan alleen afbreuk worden gedaan door een nieuwe uiting van de wil van de decreetgever en meer concreet via een begrotingsruiter.

Er dient een onderscheid te worden gemaakt tussen enerzijds het ramen van de geristioneerde opbrengst van het kijk- en luistergeld in de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap evenals het afgeleid ramen van de BRTN-dotatie, en anderzijds de uiteindelijke afrekening van die bedragen.

Ter vaststelling van het subjectief recht dient de Executieve op een zeker ogenblik over te gaan tot het verifiëren en erkennen van dit recht van de BRTN.

Wat valt daarbij op ?

Op één punt is het Rekenhof voor de BRTN restrictiever dan de Executieve, op een ander punt is het Hof guller dan de Vlaamse Executieve.

De Executieve dient bij het ramen van de ontvangsten cijfermateriaal te gebruiken dat wordt verstrekt door de nationale overheid. Het kijk- en luistergeld wordt immers geïnd door een nationale parastatale. Het is echter eigenaardig dat de Vlaamse Executieve bij de ramingen geen rekening houdt met het feit dat de RTT inningskosten aanreken en aftrekt van de bruto-opbrengst. Dat bedrag aan inningskosten — dat jaarlijks ongeveer 750 miljoen frank beloopt komt niet voor in de rijksbegroting. De RTT reserveert deze som onmiddellijk voor de eigen instelling.

In afwachting van een definitieve regeling van het kijk- en luistergeld reserveert de nationale overheid een gedeelte van

de opbrengst van dit kijk- en luistergeld voor de eigen begroting. Een ander deel wordt geristorneerd aan de Gemeenschappen (ongeveer 73 ten honderd). Het aan de Gemeenschappen geristorneerde deel wordt verdeeld aan de hand van een verdeelsleutel gebaseerd op het lokalisatiebeginsel. Van de in Brussel gelokaliseerde ontvangsten, die worden geristorneerd, ontvangt Vlaanderen 20 ten honderd.

Van het in de Vlaamse Gemeenschap gelokaliseerde bedrag krijgt de BRTN een bij het decreet vastgesteld percentage.

In de stukken van de Executieve wordt nooit vermeld dat de reële opbrengst van het kijk- en luistergeld zowel voor de algemene middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap als voor de berekening van het doorgestorte deel in feite altijd afwijkt van de ramingen.

Ramingen zijn natuurlijk altijd ramingen. Een uiteindelijke opbrengst in min of meer is altijd mogelijk.

Het feit dat echter geen rekening wordt gehouden met de door de **RTT** aangerekende inningskosten zorgt natuurlijk altijd voor een lagere reële ontvangst dan de geraamde opbrengst.

De BRTN heeft bovendien de kwalijke gewoonte om de in de begroting ingeschreven bedragen in de eigen comptabiliteit te beschouwen als verworven. Dat is een foutieve houding. Juridisch heeft de BRTN wel recht op een dotatie, die onbenoemd is qua getal maar moet worden vastgesteld aan de hand van de decretale parameters. De BRTN beschouwt het in de begroting ingeschreven bedrag bij het opmaken van de eindrekening als verworven, niettegenstaande het bedrag nog niet volledig is uitbetaald, noch erkend. Tot de notificatie van de erkenningsakte, beschouwt de BRTN het in de begroting ingeschreven bedrag ten onrechte als een verworven recht.

Deze houding van de openbare omroep ligt aan de basis van de beslissing van de Executieve van september 1991 om aan de BRTN bij wijze van begrotingsruiter het totale in de begroting vermelde bedrag te betalen. Op die wijze wordt de Executieve als het ware verplicht de foutieve interpretatie van de BRTN te dekken.

Eventuele fouten bij het ramen worden door de interpretatiewijze van de BRTN nog versterkt.

Het Rekenhof heeft in het verleden omtrent dit punt reeds herhaaldelijk gecorrespondeerd met de bevoegde Gemeenschapsminister. Het is de taak van de raad van bestuur van de BRTN om de nodige maatregelen te nemen opdat in de loop van het jaar een zekere afremming zou gebeuren van het niveau waarop de uitgaven worden aangegaan.

De Voorzitter vraagt of er omtrent dit onorthodox budgettair gedrag van de BRTN opmerkingen werden gemaakt door de commissaris van de Vlaamse Executieve.

De afgevaardigde van het Rekenhof antwoordt dat de commissaris van de Executieve ingevolge de opmerkingen van het Rekenhof de raad van bestuur heeft gevraagd nauwlettend de budgettaire regels te volgen.

Bij de BRTN is quasi constant een auditeur van het Rekenhof werkzaam die nauwlettend de notulen volgt van de bestuursorganen van de openbare omroep. Uit die notulen blijkt dat de commissaris van de Executieve de raad van bestuur heeft gewezen op de opmerkingen van het Rekenhof.

3.3. Reactie van de Gemeenschapsminister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden

De Gemeenschapsminister merkt op dat hier de kritiek wordt gemaakt van diverse zaken die de agenda van de Commissie voor de Media, namelijk een indicatieve stemming over het toegewezen gedeelte van het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor 1992, overstijgen.

De commissaris van de Executieve maakt volgens de Gemeenschapsminister meestal twee berekeningen van de dotatie, één gebaseerd op de bruto-ontvangsten en één gebaseerd op de netto-ontvangsten. Tussen beide berekeningen ligt een verschil van 300 miljoen frank.

Er zou meer duidelijkheid kunnen komen indien de dialoog tussen de Gemeenschappen tot de conclusie zou leiden dat het kijk- en luistergeld volledig wordt overgedragen aan de Gemeenschappen en dit gekoppeld aan de fiscale autonomie van de Gemeenschappen.

Anders zal men blijven vastzitten in de bestaande dubbelzinnige toestand.

De Gemeenschapsminister stelt verder voor dat in het raam van de discussie over het meerjarenplan van de BRTN een formule wordt uitgewerkt om de BRTN toe te laten vooraf het bedrag van de dotatie juist te kennen. Iedereen — en in de eerste plaats de Executieve — heeft daarbij belang.

Op de vergadering van de Vlaamse Executieve van 13 mei 1992 was normaal omtrent dit probleem een discussie geageendeerd, doch de werkzaamheden van de Vlaamse Raad hebben er voor gezorgd dat dit agendapunt naar een volgende vergadering werd verdaagd.

De Executieve zal pogen tijdens de vergadering van 20 mei 1992 een voorstel uit te werken om meer duidelijkheid te scheppen op het vlak van de financiering van de BRTN. Nadien zal — zoals afgesproken in een van de vorige vergaderingen van de Commissie voor de Media — worden getracht met een delegatie van de BRTN en een delegatie van de in de Commissie vertegenwoordigde fracties tot een consensus te komen. Vanaf het ogenblik dat de Executieve haar standpunt heeft bepaald, zal de Gemeenschapsminister met alle betrokkenen contact opnemen.

Dit is, aldus de Gemeenschapsminister, de enige manier om alle dubbelzinnigheden en interpretatiemoeilijkheden op een definitieve wijze op te lossen, zonder daarom het gehele BRTN-decreet opnieuw te bespreken.

De Gemeenschapsminister stelt dat wat de begrotingsruiters betreft de afgevaardigde van het Rekenhof gelijk heeft op het technische en het legistische vlak. De huidige Executieve vraagt alleen dat de Raad de beslissing van de vorige Executieve van 18 september 1991 om te werken met begrotingruiters zou goedkeuren.

In de toekomst zou de dotatie in plaats van op ramingen op basis van de gegevens van de rekeningen van vorige jaren moeten worden gebaseerd. Dit kan interpretatiemoeilijkheden vermijden en voor duidelijkheid zorgen.

De Gemeenschapsminister vraagt namens de Executieve dat de Commissie de artikelen 93 en 94 zou goedkeuren, zelfs al beseft hij dat dit stelsel van begrotingsruiters niet honderd procent orthodox is.

Met een minimale wijziging van het BRTN-decreet kan dan in overleg met alle betrokkenen deze aangelegenheid voor de toekomst definitief worden geregeld.

De begrotingsruiter opgenomen in artikel 95, waarbij de aanvullende dotatie voor de BRTN wordt verlaagd met 122 miljoen frank, is misschien wel niet sluitend, maar is de legistieke vertaling van de besparingsbeslissing van de Executieve om 5 procent te besparen op de werkingskosten van alle Vlaamse parastatalen.

De gehele Vlaamse Executieve staat achter de artikelen 93, 94 en 95 van het ontwerp-decreet. Dit standpunt sluit ten andere aan bij een beslissing van de vorige Executieve van september vorig jaar. Op dit vlak is er dus duidelijk continuïteit.

3.4. Repliek van de afgevaardigde van het Rekenhof

De afgevaardigde van het Rekenhof antwoordt dat het een grote stap vooruit zou zijn mocht de Executieve de noodzakelijke uitvoeringsbesluiten bij het BRTN-decreet uitvaardigen. Het besluit waarbij de modaliteiten worden vastgelegd waarop de vaste en de aanvullende dotatie dienen te worden berekend, ontbreekt nog steeds.

Verder heeft het Rekenhof vastgesteld dat de Executieve voor het berekenen van de aanvullende dotatie voor wat betreft het kijk- en luistergeld geïnd in Brussel een aparte sleutel hanteert. Waarschijnlijk steunt de Executieve zich daarbij op een bepaalde zinsnede in artikel 17, paragraaf 3, die niet is opgenomen in artikel 17, paragraaf 4 van het BRTN-decreet. Uit de parlementaire stukken bij het decreet blijkt nochtans niet dat tussen de aanvullende en de vaste dotatie op dat vlak een onderscheid moet worden gemaakt.

Door het Rekenhof werd zowel voor de berekeningen voor 1990 als voor 1991 dezelfde sleutel gehanteerd voor de vaste als voor de aanvullende dotatie.

De Executieve volgt volgens het Rekenhof een te strenge interpretatie van het decreet.

3.5. Repliek van de Gemeenschapsminister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden

De Gemeenschapsminister drukt zijn grote verwondering uit over dit standpunt. Hij wijst erop dat in artikel 17, paragraaf 3 betreffende de vaste dotatie uitdrukkelijk wordt verwezen naar artikel 37, paragraaf 1 van de bijzondere wet van 16 januari 1989, terwijl in artikel 17, paragraaf 4 betreffende de aanvullende dotatie niet wordt verwezen naar dit artikel uit de bijzondere wet, zodat het decreet geen enkele ruimte voor interpretatie laat. Het decreet is zeer duidelijk. De decreetgever heeft voor de berekening van beide dotaties een onderscheid gemaakt.

De afgevaardigde van het Rekenhof antwoordt dat het Rekenhof soms verplicht is te interpreteren, onder meer omdat de Executieve vaak verzuimt te reageren op de opmerkingen van het Hof. De visie van het Rekenhof werd reeds diverse keren vertolkt doch de problemen blijven bij gebrek aan een respons van de uitvoerende macht open vraagstukken.

De Gemeenschapsminister repliceert dat hij als lid van de Executieve verplicht is de decretale bepalingen toe te passen.

3.4. Discussie

Een lid dankt de afgevaardigde van het Rekenhof voor zijn grondige toelichting. De spreker gelooft dat het nuttig is dat door een afgevaardigde van het Rekenhof bij het verslag van het Hof een levendige commentaar is gegeven. Dit verslag is voor niet-ingewijden niet altijd even duidelijk.

De spreker vraagt of uit het antwoord van de Gemeenschapsminister niet blijkt dat het door de vorige en de huidige meerderheid gestemde BRTN-decreet in feite niet werkbaar is.

Het lid stelt nog verschillende vragen. Waarom zijn de hier voorgestelde bepalingen niet in het programmadecreet opgenomen ? Waarom zijn er nog geen uitvoeringsbesluiten bij het BRTN-decreet ? Waarom wordt bij de ramingen geen rekening gehouden met de inningskosten ?

Het Rekenhof vervult consciëntieus zijn opdracht als raadgever van de decretale overheid, doch de Gemeenschapsministers vinden het blijkbaar niet de moeite om te reageren op de brieven van het Rekenhof. Het lid wil krachtig protesteren tegen deze gang van zaken. De uitvoerende macht is ertoe gehouden om op de opmerkingen van het Rekenhof te reageren. Dit zal ten andere leiden tot meer klaarheid.

De Gemeenschapsminister antwoordt dat hij sinds zijn aantreden op 22 januari 1992 slechts één brief van het Rekenhof mocht ontvangen. Deze brief is toegestuurd aan de administrateur-generaal van de BRTN om elementen van antwoord te verschaffen.

Het lid repliceert dat zijn verwijt niet persoonlijk was bedoeld, maar ook geldt voor de voorganger van de Gemeenschapsminister.

De Gemeenschapsminister verduidelijkt verder dat hij bij het ramen van de inkomsten uit het kijk- en luistergeld geen rekening heeft gehouden met de inningskosten van de RTT.

De afgevaardigde van het Rekenhof ontkent dit formeel. De ramingen die worden gebruikt zijn bruto-ramingen.

De Gemeenschapsminister zegt dat de begroting 1992 is gebaseerd op netto-ramingen.

Wat het ontbreken van uitvoeringsbesluiten betreft, antwoordt de Gemeenschapsminister dat het decreet werd gestemd op 27 maart 1991, het verscheen op 6 juni 1991 in het Belgisch Staatsblad en bij zijn aantreden op het kabinet van Cultuur op 22 januari 1992 heeft hij geen enkel voorontwerp van uitvoeringsbesluit aangetroffen.

De Gemeenschapsminister is onmiddellijk gevat geworden door het meerjarenplan van de BRTN. Het is zijn bedoeling om de behandeling van dit meerjarenplan nog voor het reces af te werken. Er bestaan reeds zeer veel interpretatiemoeilijkheden. Het uitvaardigen van uitvoeringsbesluiten zou de zaken nog meer hebben gecompliceerd.

Een lid wil beklemtonen dat zijn fractie wil meewerken aan het overleg over het BRTN-meerjarenplan, mits wordt voldaan aan een aantal — volgens een ander lid bescheiden — voorwaarden, die zijn verwoord in een schrijven aan de Voorzitter van de Commissie voor de Media.

3.7. Discussie omtrent een toelage voor de Brusselse niet-openbare televisievereniging

De afgevaardigde van het Rekenhof verwijst verder naar de bespreking in de Commissie voor Begroting en Financiën waar is gehandeld over de basisallocatie 01.02.99 uit de sectie 99 Brusselse Aangelegenheden, waar pro memorie een toelage was voorzien voor een Brusselse regionale televisiezender (Stuk 16 (BZ 1992) — Nr. 1, blz. 122).

Indien men in de begroting onder die basisallocatie een subsidie wil inschrijven voor een niet-openbare regionale televisiezender dan moet die toelage het voorwerp zijn van een nominatim inschrijving.

Dit is vereist opdat deze toelage zou voldoen aan de vereisten van artikel 10 van de cultuurpactwet.

Het decreet houdende de organisatie en erkenning van de niet-openbare regionale televisieverenigingen bepaalt in artikel 12, tweede paragraaf dat deze verenigingen een beroep mogen doen op financiering door de Vlaamse Gemeenschap. Dit artikel biedt een principiële rechtsgrond.

Artikel 12 is echter een onvoldoende regelgeving in de zin van artikel 10 van de cultuurpactwet. Het is dan ook noodzakelijk om deze subsidie in te schrijven in het artikel 18 van het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1992. Artikel 18 is eigenlijk een lange lijst met facultatieve toelagen. De Raad geeft met dit artikel aan de Executieve de bevoegdheid om binnen een aantal domeinen, opgesomd per sectie en per basisallocatie, facultatieve toelagen te betalen (Stuk 15 (BZ 1992) — Nr. 1, blz. 9).

De toelagen inzake gewestelijke aangelegenheden worden alleen met het nummer en de omschrijving opgenomen maar zonder een bedrag in de begrotingstekst. Voor toelagen inzake culturele aangelegenheden is het een verplichting ook het bedrag te vermelden.

Het Rekenhof heeft vastgesteld dat in de tabel van basisallocaties bij de sectie 99 een omschrijving voorkomt betreffende een toelage pro memorie aan een niet-openbare regionale televisieomroep in Brussel. Deze toelage dient met het bedrag in de begroting te worden ingeschreven.

In de Commissie voor Financiën en Begroting heeft de Gemeenschapsminister bevoegd voor financiën en begroting de toezegging gedaan dat deze toelage van 100.000 frank zou worden opgenomen in artikel 18 van het ontwerp van decreet.

Het amendement dat ter zake door de heren E. Van Rompuy en C. Lisabeth werd ingediend dient legistiek wel te worden aangepast. Dit amendement wil de dotatie voor de Vlaamse Gemeenschapscommissie verhogen met 100.000 frank, terwijl het de bedoeling was de 100.000 frank in te schrijven op de basisallocatie 01.02.99 en aldus de pro memorie inschrijving te doen verdwijnen, gekoppeld aan een afname op de post 41.01.99, dotatie aan de Vlaamse Gemeenschapscommissie.

Formeel gesproken kunnen leden van de Commissie de basisallocaties niet amenderen. Het initiatief moet uitgaan van de Executieve, die reeds amendementen heeft ingediend om te voldoen aan de opmerkingen van het Rekenhof.

Bovendien moet, hetzij op initiatief van de Executieve hetzij op initiatief van één of meer commissieleden, artikel 18 worden geamendeerd om de toelage van 100.000 frank in te schrijven.

De afgevaardigde van het Rekenhof wil benadrukken dat het inschrijven van dit bedrag op deze wijze betekent dat de Executieve in de loop van het jaar de som van 100.000 frank niet kan opdrijven. Culturele aangelegenheden zijn een voor de Raad gereserveerde materie. Alleen de Raad zal met een aanpassingsblad de toelage van 100.000 frank kunnen verhogen. De Gemeenschapsminister sluit zich bij deze stelling aan.

De Gemeenschapsminister antwoordt verder dat de verantwoording van het amendement van de heren E. Van Rompuy en C. Lisabeth correct is, maar dat in de tekst van het amendement het omgekeerde wordt ingeschreven van wat in de verantwoording is bepaald.

Dit kan technisch worden rechtgezet.

Wat het amenderen van artikel 18 van het ontwerp van decreet betreft, verwijst de Gemeenschapsminister naar de door de Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting in te dienen amendementen. De Executieve zal de amendementen globaal indienen.

Op de vraag van de Gemeenschapsminister of de toelage van 100.000 frank blijft opgenomen in de sectie 99 Brusselse initiatieven van de administratieve begroting, antwoordt de afgevaardigde van het Rekenhof bevestigend.

3.8. *Verdere discussie*

Een lid is van oordeel dat na de opmerkingen van de afgevaardigde van het Rekenhof de eigenlijke begrotingsbespreking nog moet worden aangevat.

De spreker acht de BRTN-begroting van weinig waarde — zoals ten andere ook de raad van bestuur die er niet over samenkomt of de voorzitter van de raad die reeds heeft aangekondigd dat de begroting zal worden gewijzigd — zodat niet veel aspecten van het mediabeleid overblijven.

Het lid wil weten wat het standpunt is van de Gemeenschapsminister in verband met de steun aan de schrijvende pers. De vroegere Gemeenschapsminister van Economie heeft die steun verwerkt in de regeling inzake expansiesteun.

De spreker heeft bedenkingen bij de commerciële activiteiten van de VAR. De BRTN participeert voor 51 procent in de VAR. In de duurogende publikaties van de VAR worden politieke standpunten ingenomen, die hebben aanleiding gegeven tot interventies van de commerciële zender.

Is het normaal dat de VAR als emanatie van de BRTN politieke stellingen inneemt ? Is de BRTN-raad van bestuur met die opties akkoord ? Dekt de Gemeenschapsminister van Cultuur deze standpunten ? Is het noodzakelijk dat de VAR zelf aan reclame gaat doen in plaats van zich te beperken tot de reclamewerving ? Is het normaal dat de VAR het met gemeenschapsgelden opgebouwde BRTN-archief commercieel uitbesteed ?

Het lid wijst er verder op dat wat betreft de steun aan de schrijvende pers de Nationale Federatie van Informatiebladen geen subsidies vraagt maar wel een advertentiepolitiek. Wat denkt de Gemeenschapsminister daarvan ?

De Voorzitter merkt op dat de spreker blijkbaar alludeert op een schrijven van de heer L. Neels aan alle leden van de Mediacommissie. In dat schrijven worden een aantal punten aan de orde gesteld die ongetwijfeld een debat waard zijn. De Voorzitter stelt voor om dat debat in aanwezigheid van de heer L. Neels een andere keer te houden.

Een lid meent dat de in de brief van de heer L. Neels vermelde argumenten zeker een onderzoek en een discussie verdienen. Het is niet goed dat ogenschijnlijk duidelijke argumenten niet even duidelijk worden beantwoord. Een discussie ten gronde — liefst in aanwezigheid van de heer L. Neels — op een later ogenblik is noodzakelijk.

Een lid wenst nog diverse vragen te stellen.

Hij wil vooreerst weten wat de Gemeenschapsminister denkt van het realiseren van meer selectiviteit bij het toekennen van de steun aan de schrijvende pers zodat het eigenlijke doel van de regeling, namelijk het verzekeren van het pluralisme in de pers, daadwerkelijk wordt gerealiseerd.

Zijn er voldoende kredieten ingeschreven opdat het Bestuur van de Media van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap zijn opdrachten correct kan uitvoeren en de toe-

vertrouwde controletaak, bijvoorbeeld inzake lokale radio, effectief kan nakomen ?

In verband met de kredieten voor investeringen, stelt het lid vast dat de BRTN het aantal reportagewagens zal terugschroeven tot 75 procent. Is dit terugschroeven een gevolg van de dotatievermindering die met deze begroting wordt gerealiseerd en waarmee de Vlaamse Executieve afbreuk doet aan het BRTN-decreet ? Kan de Vlaamse Executieve en een meerderheid in deze Mediacommissie ermee akkoord gaan dat de openbare omroep door deze maatregelen ernstig gehinderd wordt in zijn werking ? Deze vraag is des te **pranger**der wanneer men vaststelt welke formidabele investeringen gebeuren bij de commerciële omroep.

De Gemeenschapsminister merkt op dat de vragen een beetje buiten de begrotingsdiscussie vallen en min of meer een herhaling van het BRTN-debat vormen.

In verband met de steun aan de schrijvende pers, antwoordt de Gemeenschapsminister dat daarvoor 36,3 miljoen frank voorzien is. Bij de verdeling van de gelden worden na overleg met de sector dezelfde criteria gebruikt als het vorige jaar.

Wat een eventuele advertentiepolitiek betreft, antwoordt de Gemeenschapsminister dat dienaangaande de Gemeenschapsminister van Economie bevoegd is. Hij zal verder werken aan het tijdens de vorige legislatuur ontwikkelde initiatief van Gemeenschapsminister De Batselier. Nog deze week zal een interkabinettenwerkgroep met vertegenwoordigers van de kabinetten bevoegd voor economie en cultuur starten om het beleid inzake de schrijvende pers meer te coördineren.

De Gemeenschapsminister zegt verder dat hij voor mededelingen inzake cultuur een beroep zal doen op de schrijvende pers. Dit staat ten andere in het Regeerakkoord.

Een lid stelt dat hij tijdens een vorige vergadering, samen met een ander lid van de Commissie, heeft aangekondigd een aantal vragen te stellen omtrent de start van de **niet**-openbare regionale televisie. Hij meent dat die vragen tijdens een volgende vergadering aan bod kunnen komen.

De Voorzitter stemt ermee in om die problematiek tijdens een volgende commissiebespreking te behandelen.

4. Indicatieve stemmingen

De Commissie neemt dan op indicatieve wijze de toegewezen decreetsbepalingen en de toegewezen sectie aan met tien stemmen tegen vier. Met eenzelfde stemming bevestigt de Commissie de conformiteit van de administratieve begroting met de inhoud en de doelstellingen van de algemene uitgavenbegroting.

De Verslaggever,

G. SWENNEN

De Voorzitter,

P. CHEVALIER